

Datum
2021-10-12
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-938

Yttrande

Till
Miljödepartementet

Remiss från Miljödepartementet - En klimatanpassad miljöbalk för samtiden och framtiden (SOU 2021:21) M2021/00830

Sammanfattning

Malmö stad ställer sig positiv till utredningens ansats där klimatet föreslås få en större rättslig tyngd än tidigare. En ny klimatanpassad miljöbalk skapar dock ett behov av enhetliga och tydliga vägledningar samt riktlinjer för styrning och uppföljning. Malmö stad ser också ett behov av att vidare utreda de ekonomiska konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna för kommunerna såväl som för den enskilde verksamhetsutövaren.

Yttrande

Malmö stad ställer sig positiv till utredningens ansats där klimatet föreslås få en större rättslig tyngd än tidigare. På ett flertal punkter kräver dock förslaget vidare utredning.

Avvägningsregel

Malmö stad ser positivt på att utredningen ser över möjligheten att införa en avvägningsregel i miljöbalken för att väga klimatnytta mot negativ påverkan på människors hälsa och miljö. Malmö stad är även positiv till förslaget till ”stoppregel” för verksamheter med väldigt stora utsläpp.

Processen för tillståndsprövning

Malmö stad ställer sig positiv till en fortsatt utredning av processen med tidsbegränsade tillstånd och omprövning och tillstånd. Den svenska modellen med tillåtlighetsprövning och statiska tillståndsvillkor dras med nackdelen att verksamheternas flexibilitet begränsas av en ofta tidskrävande omprövnings- och villkorsändringsprocess. Övriga europeiska länders tillståndsprövningar bör studeras.

Avfall i form av jordmassor

Malmö stad vill särskilt – mot bakgrund av det föreslagna tillägget i 2 kap. 5 § miljöbalken – framhålla vikten av att reglerna rörande hanteringen av avfall i form av uppgrävda jordmassor görs tids- och resurseffektiv. Alltför betungande och tidskrävande anmälnings-, ansökans-

och omklassningsprocedurer rörande massor, som medför endast ”mindre än ringa risk” för spridning av föroreningar i mark och vatten, kan medföra att byggaktörer väljer det enklare förfarandet att lämna massor på deponi, i stället för att massorna återanvänds med så litet behov av växthusgasdrivande transporter som möjligt.

Bästa möjliga teknik och ansaknad av tydlighet och vägledning

Det svenska genomförandet av industriutsläppsdirektivet har bidragit till att det inte som praxis har ställts krav på användning av bästa möjliga teknik avseende utsläpp av växthusgaser. Utredningens förslag att kraven ska täcka in även sådana utsläpp saknar en definition av vilken teknik som är bäst för olika branscher. Det finns sådana slutsatser för andra områden, och om det saknas definitioner om vad som är bästa möjliga teknik blir det oklart vilka krav som kan ställas i samband med miljöprövning och miljötillsyn. Malmö stad trycker på att det kommer att krävas tydliga riktlinjer för vad som är miljömässigt motiverat och ekonomiskt rimligt för att undvika att tolkningar blir godtyckliga. Detta gäller inte minst vilka krav som kan ställas på verksamhetsutövare av tillsyns- och prövningsmyndigheter.

Krav i tillståndsansökningar

Malmö stad anser att det finns behov av att i en vägledning förtydliga och precisera vilka krav som kan ställas på en verksamhetsutövare när det gäller minskning av växthusgaser. Det behöver även definieras vad som är frivilliga klimatanpassade åtgärder. Utredningen saknar en definition av vad som anses som krav och vad som anses vara frivilliga åtgärder.

Ökad arbetsbelastning och resursbehov

Malmö stad anser att hantering av tillståndsprövningar, omprövning av tillståndsbeslut och villkor, kravställande på klimatanpassade åtgärder kommer innebära en ökad arbetsbelastning för prövnings- och tillsynsmyndigheter. Förändringarna i lagstiftningen kan därför också medföra ett ökat resursbehov för tillsynsmyndigheterna då tillsynsrollen vidgas genom den bredare lagstiftningen.

Bristfällig konsekvensanalys

Malmö stad anser att den i utredningen framtagna konsekvensanalysen inte ger en tillräcklig tydlig bild av verkligheten. Det finns en osäkerhet i utredningen kring omfattningen av prövnings- och tillsynsmyndigheternas arbete gällande bedömningar om hur miljöbalken ska tillämpas för att växthusgaser ska minska så att klimatmålen uppnås. Malmö stad anser att tydliga riktlinjer behöver tas fram om vad som är bästa möjliga teknik samt vad som kan uppnås med dessa tekniker när det gäller minskning av växthusgaser. Därefter borde man göra en bedömning och konsekvensanalys kring hur detta påverkar tillsynsmyndigheternas arbete.

Behov av ytterligare utredningar

Malmö stad anser att det finns ytterligare frågor som bör särskilt utredas och som kräver ytterligare fördjupning. Det handlar bland annat om hur tidsbegränsade tillstånd ska tillämpas och hur omprövningen av tillståndsbeslut ska genomföras när det gäller frågan om minsk-

ning av växthusgaser. Det handlar även om möjligheten att kunna väga klimatnytta mot negativ påverkan på människors hälsa och miljö i miljöbalken genom en särskild avvägningsregel. I dagsläget saknas tydliga riktlinjer om hur prövnings- och tillsynsmyndigheter ska tillämpa regelverk som berör klimatförbättring.

Malmö stad vill också framhålla, givet den jämförelsevis höga takten i lagstiftningsarbetet på miljörättens område, att det vore önskvärt med en mer djupgående analys av den sammanlagda administrativa bördan för den enskilde verksamhetsutövaren som följer av de nu pågående förändringarna på miljörättens område.

Kunskap och utbildningsbehov

Inkludering av klimatfrågan i miljöbalken kommer betyda att miljöinspektörer som arbetar med prövning och tillsyn ökar sina kunskaper kring hur klimatperspektivet ska bedömas och integreras i handledningen. Utbildningsinsatserna behöver tillsammans med vägledningar säkerställa att myndigheterna får en förutsättning för likvärdiga och objektiva bedömningar och att det skapas samsyn kring frågorna.

Malmö stad vill poängtera vikten av att ansvariga myndigheter tar fram vägledningar med bedömningsgrunder som är både generella och branschspecifika. Det kommer även att finnas behov av informationsinsatser till verksamhetsutövarna. För att informationen ska vara enhetlig bör informationsmaterialet tas fram av vägledande myndigheter.

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alnerud
.....

Moderaterna lämnar in ett särskilt yttrande.

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet och lämnar in en skriftlig reservation.

